

L' ART DEL PAGÉS

Sindicat de Gelida contra la filoxera.

ESTATUTS.

Com tot lo que tendeixi á la bona associació ha de ser sempre del nostre agrado, ab molt gust doném cabuda en L' ART DEL PAGÉS als següents estatuts del Sindicat de Gelida contra la filoxera, remesos per un de nostres mes actius subscriptors.

Article 1.er—Ab lo fi de combatre la plaga filoxérica y ajudares mútuament á contrarestar sos efectes, se crea á Gelida una Associació ó Sindicat de propietaris, qual objecte será estudiar la invasió, formar un fondo ó capital comú y ab éll acudir á remediaria, tan aviat com se presenti en las fincas que tenen los associats en lo terme de Gelida. Aquesta Associació de caràcter purament particular.

Article 2.^{on}—Los associats que ho sian desde la fundació del Sindicat pagarán anyalment una quota de dos rals per cada mojada de vinya que tingan, quota que haurá de ferse efectiva al tresorer de la Associació lo dia 1.er de Novembre de cada any. Si algun dels individus del Sindicat deixés de satisfer en aquesta data la quota que li correspon, se li fixará per la Junta Directiva un plasso d' alguns dias pera que ho fasse y de no ferho aixís, sens causa molt justificada, se 'l podrá apremiar ó excluir del Sindicat, á judicació de la Junta, sens que 'l excluit tinga dret á fer cap reclamació, donchs que 's considera que renuncia als beneficis del Sindicat desde 'l moment que deixa de pagar la part que li correspon. La determinació del

número de mojudas que cada associat tinga, se farà segons las que constin en los amillaraments.

Article 3.er — La quota anyal de dos rals per mojada podrá aumentarse ó rebaixarse á judicació de la Junta Directiva, segons los gastos que 'l combatre la filoxera ocasioni, dintre un limit que no baixi de dos rals, ni passi de sis. Tot augment que traspassi 'l limit de sis rals haurá de ser discutit y acordat per tot lo Sindicat.

Article 4.^{rt} Las atribuciones del Sindicat serán las següents: Vigilar los vinyats dels associats (sens perjudici de ferho també d' una manera oficiosa ab los demás del terme) pera saber en quals d' ells hi ha filoxera.

Una volta comprovada en algún la existencia del insecte, si 'l vinyat es d' un associat, la Junta Directiva del Sindicat acordará la aplicació de remeys lo mes aviat possible, y si fós d' alguna persona no associada se 'l convidará á ingressar en lo Sindicat (previ l' abono de todas las quotas transcorregudas desde sa fundació, á rahó de quatre rals per mojada en lloch de dos) y en lo cas de que 'l propietari acceptés la invitació del Sindicat, la Junta d' aquest acordará també practicar remeys en lo vinyat ó vinyats invadits. Si la invitació no fos acceptada ni 'l propietari fés cap remey, lo Sindicat se reserva 'l fer ús dels drets que la lley li concedeix. Se fixa un plasso de tres mesos (que 's considera com de fundació del Sindicat) pera ingressar en éll sens tenir que pagar com quota anyal mes que dos rals per mojada.

Altre de las atribucions del Sindicat será, si aixís ho creu convenient, fer estudis y probas sobre ceps americans resistents á la filoxera, adquirint alguns sarments d' élls y facilitantlos als associats si volen intentar la replantació per medi d' aquets ceps, en lo cas de que 'ls remeys no salvessin los vinyats actuals. Dita replantació sería á càrrech dels propietaris.

Article 5.^{nt} Lo sindicat está regit per una Junta Directiva composta de President, Vis-President, Tresorer, dos Vocals, un d' élls Arxiver, un Secretari y un Vis-Secretari. Los càrrechs durarán dos anys, renovántse n' obstant, per sorteig, dos càrrechs cada any. Tots los individuos podrán ser reelegits.

Article 6.^é Las elecciones pera 'ls càrrechs se farán dintre de la segona quinzena de Octubre, ants de lo qual la Junta Directiva donará compte anyalment dels travalls que s' hagin fet y del estat de comptes.

Article 7.º Cada any la Junta Directiva del Sindicat portará compte exacte de las novastacas filoxéricas que's presentin en las propietats dels associats y dels progressos que fassen los antichs. Per aixó, cada propietari sindicat tindrà la obligació de donar compte á la Junta de tota sospita que tinga de filoxera en sos vinyats y á mes dita Junta girará visitas d' inspecció á las propietats, avans de la aplicació general de remeys. Conegut lo resultat de las comunicacions dels socis y d' aquestas visitas, y atenent als fondos que tinga, acordará la manera mes equitativa de combatre los diferents focos filoxérichs.

Article 8.º Los fondos del Sindicat no podrán emplearse en la adquisició de remeys mes ó menys empírichs ó de resultats dubtosos á la práctica, sino que al contrari, la Junta Directiva está obligada á triar sols aquell ó aquells que la ciencia aconselli y la práctica general d' altres payssos aboní, comprometentse 'ls propietaris sindicats á acceptar aquets remeys. Tota prova que ab los d' altre classe vulga ferse anirá á compte del propietari que fassi l' ensaig.

Article 9.º Tot propietari podrá reservarse una porció de vinya filoxerada pera practicar ensaigs d' aquesta classe ó altre semblant, ab tal que 'l medi que usi pera combatre la filoxera tingui á judici de las personas inteligents, las garantías necessarias d' éxit ó be seguretat de que la porció reservada per lo propietari no ha de convertirse en un foco de contagi pera 'ls demés.

Article 10.º Si de repetidas probas parciais resultés un remey assequible y d' éxit positiu, la Junta Directiva, prévi un detingut exámen y escoltat lo parer de personas que tenen coneixements especials en la materia, podría adoptarse com remey general en lo cas de que 'l nou dongués mes bons resultats que 'ls antichs que anés usant.

Article 11.º Lo Sindicat no espera, y per lo tant no 's proposa, curar completament y en poch temps la plaga filoxérica en los vinyats dels associats, sino sols obtindre en ells los mellors resultats possibles y allargar la vida dels ceps molt mes de lo que duraría sense la aplicació de remeys. Los associats saben, donchs á que atenirse y no podrán fer al Sindicat reclamacions sobre la eficacia dels remeys empleats, si aquestos se han fet degudament y ab arreglo al article octau. Durant tot lo temps en que 's practiquin los citats remeys la Junta Directiva deurá

anar fent estudis ja sobre 'l modo de substituir per ceps americans los actuals, cuan aquestos morin, ja sobre 'l modo de canviar los conreus d' avuy per altres adequats á la índole de la comarca.

Article 12.^{au} Lo Sindicat no deurá disoldres naturalment fins á tant que haja donat fruyts positius pera la producció agrícola, bé siga millorant tot lo possible l' estat dels vinyats invadits ó bé deixant als associats en disposició d' emprendre ab alguna seguretat cultius nous. Si per cualsevol causa justificada degué disoldre's avans del temps natural, será necessari per aixó que ho aprobin cuan menos las duas terceras parts dels associats.

Article 13.^{au} Los associats que 's donessin de baixa en lo Sindicat mentres aquest funcioni no tindrán dret á cap reclamació pecuniaria.

Article 14.^{au} Si al disoldre's lo Sindicat en cualsevol época que fos, hi haguessin fondos en caixa, se repartirán aquestos entre tots los associats, en parts proporcionals á la cuota total que cada un d' ells haja satisfet cada any, segons lo número de mojudas de vinya que posseheixi.

BOTIQUÍ CASULÁ (*)

É

instruccions pera son ús y bon régimen.

(Continuació.)

Pegats.—Son medicaments extesos sobre tela ó badana, de us extern y destinats á varios fins segons sian las sustancias que 'ls forman.

Pera la preparació d' un pegat deu procedirse avans de tot, á tallar un tros de badana ó tela ben atapahida, á fi de que no traspuhi la sustancia, estendre á son demunt ab un gavinet de fulla ampla, fent avans escalfar lo medicament si es sech ó afeginthi un poch de oli ó la sustancia que 's compregui pot aclarir la pasta.

Hi han casos en los que no pot ferse fondre 'l emplaste ó medicaments que deuen extrendres sobre la badana, al foch di-

(*) Vegis lo número 353.

recte y allavoras 's farà al *bany maria*. Si no hi ha necessitat de afegir cap substància que aclareixi 'l medicament que tinga d' utilitzar-se y 's pot alterar al foc, per tenir en sa composició algun ingredient volàtil ó destructible per la elevació de temperatura 's pot ablandir fent escalfar aygua y ficant de tan en tant sols per alguns momens la substància en cuestió pitjanla y apretanla bé ab los dits, extenenla en la badana, quan sia ben malaxada.

De tots mòdos deu procurarse que sia lo pegat ben llis, ab igualtat de pasta, y deixar sens medicament com cosa de un través de dit en tot lo voltant á fi d' evitar en lo que 's pugui, 'l que 's estengui fora la badana al sufrir la calor de la pell. Las dimensions poden ser varias segons la fi á que se 'l destini, poguent fixar com á regla general 'l que sia un poch mes gran que 'l diàmetre d' hont se tinga 'l mal.

Lavativa ó ajuda.—Reb aqueix nom l' operació per medi de la que son los medicaments introduïts en los budells, per l' ano.

Pera practicar dita operació s' usen las xeringas, instruments que consisteixen en sa essencia en una bomba destinada á absorbir un líquit determinat, pera llensarlo ab força després. L' acompanya un tubo de goma llarch que termina ab un canonet d' os, ó goma endurida, destinada á ser introduhit al ano.

Moltas vegadas lo metje prescriu l' us de una lavativa ab una quantitat determinada d' oli ó altre substància que difícilment 's barreja ab l' aygua y aixis resulta que, segons sia la varietat de xeringa que se tinga, molt dificultós pot ser la introducció de dits agents terapéutichs. Modernament y ab lo fi dit, 's completa la xeringa ab una pesa que consisteix en un dipòsit tancat ab dos vàlvulas que una d' ellas, permet 'l entrada de 'l aygua ó líquit del cos de la xeringa, pero que tanca la entrada al líquit que vingués en sentit contrari, donchs be, en lo dipòsit esmentat s' hi posa la substància que per sa naturalesa no 's barrejaría bé ab lo líquit de la xeringa, 's comunica ab aquesta per medi del tubo de goma dit, y al sortir ab força 'l líquit, fá entrar en los budells los medicaments al efecte disposats, suspent la corrent de l' aygua quant convinga.

La industria ha realisat quantas modificacions han concebut los facultatius, convertint á la antigua y senzilla xeringa, en un dels instruments mes perfets y acomodats al gust, gasto y us á que se la destina.

N' hi han, en consecuencia de varias classes, *la usual* que 's la que 'm descrit y que pot admetre de 1 á 4 vasos de líquit.

La de *inyecciones uretrals*, que pot ser de vidre, goma ó metall, cilíndrica y terminada capilarment; si la punta acaba en forma d' oliva está destinada á inyecciones als forats del nas; si termina ab cavitat formant banyera, serveixen pera banyar 'ls ulls; la de *inyecciones hipodérmicas*, son de vidre ab una graduació al costat y terminant ab punta de plata, or ó platino, sumament fina, puix que está destinada á traspasar la péll, é introduhir una petita quantitat de líquit; la de *netedat* per l' us higienich de las senyoras, etc.

(Continuará)

CORRESPONDENCIA.

Bruch.—17 de Desembre. Se dona per acabada la poda dels ceps, y comensan los travalls d' hivern d' arrabassar, fer capficadas, valls y demés manipulacions de replantació y adobs de las vinyas.

Ha comensat la recolecció de las olivas, varietat denominadas palomars, que prometen rendir molt.

S' han arrabassat alguns focos filoxérichs pera sembrarlos aquest any y plantarlos de planta americana l' any vinent.

Lo ví segueix de 10 á 25 pessetas carga segons classe. Los jornals de 8 á 13 rals

Se plantan algunas oliveras y atmetllers com á prevenció contra la filoxera; puix per lo que presenta entre pochs anys quedarém sense vinyas. Tambe 'ls propietaris de la comarca han provehit de ceps americans per fer frente á aqueixa plaga y tractan alguns de portar activitat en la replantació.

Los pochs sembrats del pays segueixen be, gracias á las últimas plujas y los llegúms han nascut molt medrats. Lo temps segueix dols y 'ls frets no s' han despertat encare, senyal de que sobrevindrán novas plujas.—E. P.

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRÍCOLAS.

Bestiar.—Los tractants en bestiar que de la comarca de Puigcerdá sortiren á últims del passat Novembre, pera la renombrada fira de Sant Andréu, en Organyá, se trovan ja de retorn

en sos respectius pobles, y per las noticias que s' han pogut adquirir dels mateixos, se sab que la major part de son bestiar, fou venut allà ventatjosament, per quant han aumentat los preus en las classes caballar y mulat, que son las que en mes cantitat produheix la Cerdanya.

Molt convé, diu *La voz del Pirineo*, que 'ls productors de bestiar recobrin una retribució equitativa á sos desvetllaments, donchs essent aquest un dels mes importants gèrmens de vida pera 'l comers de nostra comarca, d' aixó dependeix en gran part lo que sortim de la ruïnosa crisis que desde molt temps té postergats als industrials y al pays enter.

Lo govern francés ha prohibit en absolut la introducció del bestiar boví y cabrúm per las aduanas de Sain Manet, Foix, Bagneres de Luchón, Hospitalet, Anzat, Conflens y Lascour.

Lo decret diu que s' ha adoptat aquesta mida á conseqüència de la aparició de *la epizootia* en la Vall d' Arán.

Plasso fatal.— Hem de recordar als contribuyents que 'l dia 31 del mes que som acaba 'l plasso de sis mesos concedit per la ley pera que 'ls particulars declarin davant la Administració Subalterna d' Hisenda en los caps de Partit ó dels Alcaldes respectius y Juntas repartidoras en los pobles de la Jurisdicció, tant la riquesa rústica y pecuaria que posseheixen, com las industrias que exercitan ó lo que es igual, que á fi d' any termina 'l temps otorgat pera que tant lo líquit impossible del propietari, com la contribució del subsidi tingan cabuda en los nous apéndices, amilloraments y matrículas.

Premis extraordinaris.— Los concedits per lo Ministrei de Foment als Expositors del Certámen Universal de Barcelona que acaba de celebrarse, consistents en diferentas eynas é instruments agrícolas, com saben ja nostres lectors, han sigut sollicitats per 38 expositors, després d' haver ampliat lo plasso de admisió de sollicituts fins lo dia 18, inclusiu.

Forman la mesa del Jurat especial que ha de calificar los expedients presentats obtant á ditas recompensas, los Presidents de las Agrupacions 2.ª y 3.ª del Jurat de dita Exposició Universal, Srs. D. Ramon de Manjarrés y Marqués de Camps y lo Secretari de la d' Agricultura, Horticultura, Floricultura y Jardineria, D. Francisco X. Tobella

Es probable que 'l fallo quedi enllestit per tot lo que falta d' any.

Reunió agrícola.— Se n' está promoguent una á Vilanova y Geltrú ab la idea de fomentar los travalls comensats pera fer un *Mapa Regional Vinicola* de la provincia de Barcelona qual publicació corre á carrech d' una empresa particular.

Si dita reunió se verifica demà com sens ha indicat, ja ne donarem compte en aquesta publicació. En cas d' aplassarse pera 'l diumenje vinent, també ho sabrán nostres lectors.

Vins italians — Segons noticias, ha sortit del port de Messina pera Tarragona, un important carregament de vi italià.

Repetim l' epígrafe del article que dias enrera publicàrem, titolat, *Ja hi som*, al parlar de la immediata importació de vins estranjers al nostre pays.

CALENDARI DEL APICULTOR MOVILISTA.

DESEMBRE.

L' hivern es lo período de calma en la vida del insecte y per lo tant sols compleix assegurar-nos de temps en temps si permaneixen aixís també las colonias, en lo bon estat en que las constituïrem avans de comensar los frets.—Se cuidará estinguin expeditas las entradas dels buchs.

Se recomana ser de la major importancia l' acert en la elecció de lloch pera instalar ó colocar los buchs quan se tracti de formar un apiari.

Es ventatjós sian los buchs de sólida construcció y ben ajustats, donchs lo petit augment de mà d' obra y bondat dels materials, vindrá recompensat per sa duració, facilitat en los canvis, y mellor defensa de la colonia contra las inclemencias del temps y sos naturals enemichs.

La varietat de formas de buchs y 'l seu número d' amillorament que cadascú pretén ferhi, conduheixen á adoptar la mes senzilla, y essent sas dimensions conseqüencia del número y grandor del march, considerém convenient l' us de marchs quals dimensions sian un terme mitj, entre los coneguts per petits y grans quadros.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELLIU, MOLAS, 31.—BARCELONA.